

Deddf y Gwasanaethau
Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014

Gogledd Cymru **Gyda'n Gilydd**
North Wales **Together**

*Gwasanaethau ddi-dor i bobl ag Anableddau Dysgu
Seamless services for people with Learning Disabilities*

Taliadau Uniongyrchol - Crynodeb o'r Côd Ymarfer

Y rheolau ar gyfer rhoi cefnogaeth gyda Thaliadau Uniongyrchol

Cafodd y ddogfen hon ei hysgrifennu â chefnogaeth gan **Lywodraeth Cymru**.

Mae'n fersiwn hawdd ei ddeall o
**Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant
(Cymru) (2014). Rhan 4. Taliadau Uniongyrchol.
Côd Ymarfer.**

All Wales Forum
Fforwm Cymru Gyfan

Sut i ddefnyddio'r ddogfen hon

Dogfen hawdd ei deall yw hon. Ond efallai bydd arnoch chi angen help o hyd i'w darllen.

Gofynnwch i rywun rydych chi'n ei adnabod i'ch helpu.

Efallai bod geiriau mewn **ysgrifennu glas trwm** yn anodd eu deall.

Gallwch chi edrych beth mae'r geiriau mewn glas yn meddwl ar **dudalen 15**.

Gwasanaethau ddi-dor i bobl ag Anableddau Dysgu
Seamless services for people with Learning Disabilities

Pan fydd y ddogfen yn dweud **ni**, mae hyn yn meddwl **Gogledd Cymru Gyda'n Gilydd**.

I gael mwy o wybodaeth cysylltwch â:
Gwefan: LDTransformation@flintshire.gov.uk

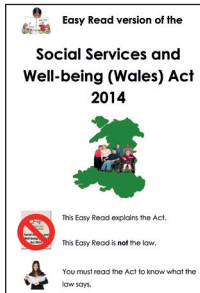
Cafodd y ddogfen hon ei gwneud yn hawdd ei deall gan **Hawdd ei Ddeall Cymru** gan ddefnyddio **Photosymbols**.

I ddweud wrthyn ni beth rydych chi'n feddwl am y ddogfen hon, **cliciwch yma**.

Cyflwyniad

Mae ar lawer o bobl yng Nghymru angen gofal a chefnogaeth gan wasanaethau.

Yng Nghymru mae gennym ni ddeddf sy'n cael ei galw'n **Ddeddf y Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014**. Gallwch chi ddarllen am y ddeddf [yma](#).

Mae'r ddogfen hon yn egluro **Deddf y Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru)**.

Mae'n fersiwn byr o'r **Côd Ymarfer** ar gyfer cwrdd ag anghenion gofal a chefnogaeth pobl.

Mae **Côd Ymarfer** yn rhestr o reolau ynghylch y pethau y mae'n rhaid i fudiad wneud a phaidio â'u gwneud.

Gallwch chi ddod o hyd i'r **Côd Ymarfer** cyfan ar wefan Llywodraeth Cymru, [yma](#).

Beth yw Taliad Uniongyrchol?

Mae **Taliad Uniongyrchol** yn arian gan eich Awdurdod Lleol i'ch helpu chi neu eich gofalwr reoli eich cefnogaeth eich hun.

Weithiau mae **Taliadau Uniongyrchol** yn cael eu galw'n **gyllideb wedi'i phersonoli** neu **gyllideb gefnogol**.

Mae **Taliadau Uniongyrchol** yn meddwl y gallwch chi ddewis:

- Pa help y gallwch chi ei gael

- Pryd y byddwch chi'n cael yr help

- Pwy yr hoffech chi gael i'ch helpu

Gall **Taliadau Uniongyrchol** gael eu defnyddio i dalu am bethau fel:

- Gofal personol

- Cefnogaeth i fyw yn eich tŷ eich hun

- Cefnogaeth i fynd allan

- Offer y gall fod arnoch chi ei angen

Gallwch chi ddefnyddio **Taliadau Uniongyrchol** i dalu cynorthwy-ydd personol i helpu gyda rhai o'r pethau hyn.

Pwy sy'n gallu cael Taliad Uniongyrchol?

Gall unrhyw un sydd angen help gan wasanaethau cymdeithasol gael **Taliad Uniongyrchol**. Dylai'r pethau hyn gael eu rhestru dan **gymhwystra Taliadau Uniongyrchol**.

Mae'n rhaid i chi ddangos eich bod chi'n gallu rheoli **Taliad Uniongyrchol** yn iawn.

Gallwch chi gael help i reoli **Taliad Uniongyrchol** os oes arnoch chi ei angen.

Gallwch chi gael cymysgedd o **Daliadau Uniongyrchol** a gofal wedi'i drefnu gan eich Awdurdod Lleoll o oes arnoch chi eisiau.

Gall Taliadau Uniongyrchol eich helpu chi i:

- Gwel dweud eich barn am y math o help sydd arnoch chi ei eisiau a phwysydd arnoch chi ei eisiau i'ch o helpu chi.

- Cael rheolaeth dros eich llesiant eich hun.

- Cael yr help sydd ei angen arnoch chi cyn i argyfwng ddigwydd.

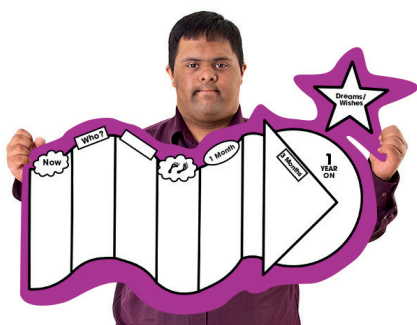

- Cymryd mwy o ran yng nghynllunio'r help sydd ei angen arnoch chi trwy weithio gyda'r Awdurdodau Lleol.

Y pethau y mae'n rhaid i'r Awdurdodau Lleol eu gwneud

- Eich cefnogi i siarad am y pethau sy'n bwysig i chi a'r pethau y mae arnoch chi angen help i'w cyflawni.

- Gadael i chi wybod y gallwch chi gael **Taliadau Uniongyrchol** os bydd yn eich helpu i gyrraedd eich nod.

- Rhoi gwybodaeth i chi mewn ffordd sy'n eich helpu i benderfynu pa un a oes arnoch chi eisiau **Taliadau Uniongyrchol** a'i peidio.

- Eich helpu i ddod o hyd i gynrychiolydd os:
 - nad ydych chi'n gallu rheoli eich **Taliadau Uniongyrchol** ar eich pen eich hun.
 - nad oes arnoch chi eisiau rheoli eich **Taliadau Uniongyrchol** ar eich pen eich hun.

Mae **Cynrychiolydd** yn berson rydych chi'n ei ddewis i wneud pethau neu siarad ar eich rhan.

- Cefnogaeth i reoli eich **Taliadau Uniongyrchol** tra bydd arnoch chi angen help.

- Gwneud yn siŵr eich bod chi'n cymryd rhan yng nghynllunio eich gofal a chefnogaeth eich hun.

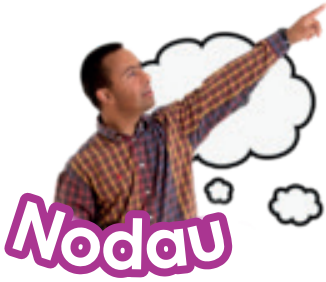

- Bod yn agored i syniadau newydd am wahanol ffyrdd y gallech chi gael y gefnogaeth sydd ei heisiau arnoch chi.

- Rhoi'r gorau i **Daliadau Uniongyrchol** pan na fydd eich gofal a chefnogaeth yn eich helpu i gyrraedd eich nodau.

Mae'n rhaid i Awdurdodau Lleol beidio â:

- Gwrthod rhoi **Taliadau Uniongyrchol** ichi os byddai'n eich helpu i gyrraedd eich nodau.

- Gwrthod rhoi **Taliadau Uniongyrchol** ichi oherwydd na fedrwyd chi eu rheoli nhw eich hun.

- Gwrthod rhoi **Taliadau Uniongyrchol** ichi oherwydd nad oes arnoch eisiau eu rheoli nhw eich hun.

Defnyddio Taliadau Uniongyrchol i dalu am cynorthwy-ydd personol

Os byddwch chi'n defnyddio eich **Taliadau Uniongyrchol** i dalu cynorthwy-ydd personol, fe fyddwch chi'n **cynorthwy-ydd**.

Mae **cyflogwr** yn berson neu'n fudiad sy'n talu pobl eraill i weithio iddyn nhw.

Mae'r deddf yn dweud bod rhai pethau y mae'n rhaid i **gyflogwr** eu gwneud i ofalu am y bobl sy'n gweithio iddyn nhw.

Mae'n rhaid i'ch Awdurdod Lleol eich help i ddeall beth yw'r deddfau hynny a'ch cefnogi chi fel **cyflogwr**.

Gall cynorthwy-ydd personol fyw yn yr un tŷ â chi cyn belled â bod:

- Eich Awdurdod Lleol yn gwneud yn siŵr eich bod chi'n hapus i'r person hwnnw eich helpu.

- Eich Awdurdod Lleol yn credu mai nhw yw'r bobl iawn i'ch helpu i gyrraedd eich nodau.

Mae'n rhaid i'ch Awdurdod Lleol wneud yn siwr bod eich cynorthwy-ydd personol wedi pasio'r gwiriad **Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd** er mwyn gweld:

- A oes ganddo gofnod troseddol

- A ddylai beidio â gweithio â grwpiau arbennig o bobl.
Er enghraifft, plant a phobl hŷn.

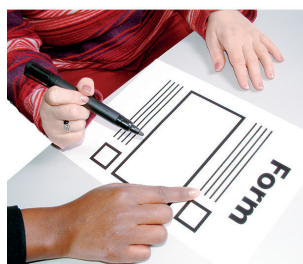

Gall eich Awdurdod Lleol eich helpu i wneud gwiriad GDG a thalu amdano. Mae hyn er mwyn gwneud yn siŵr eich bod yn dilyn y gyfraith ac yn cadw'n ddiogel.

Rheoli arian

Bydd eich Awdurdod Lleol yn dweud wrthy ch chi a fydd rhaid i chi dalu peth o'r costau am eich gofal a'ch cefnogaeth.

Bydd arnoch chi angen llenwi ffurflenni i ddweud wrth yr Awdurdod Lleol sut rydych chi wedi gwario eich **Taliadau Uniongyrchol**.

Bydd eich Awdurdod Lleol yn rhoi cefnogaeth i chi i wneud yn siŵr bod pob ffurflen yn glir ac yn hawdd i'w llenwi.

Gall hynny o gefnogaeth sydd ei hangen arnoch chi fod yn wahanol o un wythnos i'r llall.

Does dim rhaid i chi wario yr un faint o'ch **Taliadau Uniongyrchol** bob wythnos.

Gallwch chi arbed arian **Taliad Uniongyrchol** at adeg pan fydd arnoch chi angen mwy o gefnogaeth. Dylech chi siarad am hyn â'ch Awdurdod Lleol.

Efallai y bydd yn rhaid i chi dalu arian yn ôl i'r Awdurdod Lleol os:

- Nad ydych chi'n ei wario

- Rydych chi'n ei wario am rywbeth arall ar wahân i'ch gofal a'ch cefnogaeth.

Geiriau anodd

Côd Ymarfer

Rheolau ysgrifenedig ynglun â phethau y gall mudiad eu gwneud neu beidio â'u gwneud.

Cyflogwr

Person neu fudiad sy'n talu i bobl eraill weithio iddyn nhw.

Cynrychiolydd

Person sy'n cael ei ddewis i wneud pethau neu siarad ar ran rhywun arall.

Diolch yn fawr i Mark Cooper,
Cyngor Sir y Fflint a Fforwm Rhieni a
Gofalwyr Cymru Gyfan am eu cymorth
wrth wneud y canllaw hwn.

Gogledd Cymru **Gyda'n Gilydd**
North Wales **Together**

Gwasanaethau ddi-dor i bobl ag Anableddau Dysgu
Seamless services for people with Learning Disabilities

Ffôn
01352 701303

Ebost
LDTransformation@flintshire.gov.uk

Post
Gogledd Cymru Gyda'n Gilydd
Learning Disability Transformation Team
Ty Dewi Sant
Ewloe
CH5 3FF

All Wales Forum
Fforwm Cymru Gyfan